

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Dansk som andetsprog (basis) Læseplan

2019

Indhold

1 Om læseplanens funktion	3
2 Læseplanens opbygning	4
3 Fagets formål og identitet	5
4 Fagets kompetenceområder og kompetencemål	7
5 Udviklingen i indholdet i undervisningen	9
5.1 Læsning	9
5.2 Skrivning	10
5.3 Lytning	11
5.4 Tale	12
6 Tværgående emner og problemstillinger	13
7 Tværgående temaer	14
7.1 It og medier	14
7.2 Innovation og entreprenørskab	14

1 Om læseplanens funktion

Læseplanen beskriver grundlaget for undervisningen i faget. Læseplanen fortolker forholdet mellem skolens formål, lovens centrale bestemmelser om undervisningens tilrettelæggelse og de fagspecifikke bestemmelser i Fælles Mål.

Fagformålet beskriver, hvordan faget bidrager til at opfylde folkeskolens formål, og angiver den overordnede retning for tilrettelæggelsen af undervisningen i faget. Fagformålet og de underliggende kompetencemål samt færdigheds- og vidensområderne er således den overordnede ramme for lærerens overvejelser om tilrettelæggelsen af undervisningen, herunder overvejelser vedrørende valg af undervisningens indhold. Læseplanen udfolder de bindende kompetencemål samt færdigheds- og vidensområderne i Fælles Mål, hvor det faglige indhold konkretiseres.

Læseplanen uddyber kompetencemålene og beskriver det indhold og den progression, der skal knytte sig til kompetencemålene, med henblik på at give en ramme for lærernes valg af indhold. Læseplanen beskriver de bindende færdigheds- og vidensområder, der ligger under fagets kompetencemål på de enkelte trinforløb. Færdigheds- og vidensområderne angiver i overskriftsform afgørende faglige elementer i arbejdet hen imod at indfri kompetencemålene som udgangspunkt for bestræbelsen på at opfylde fagformålet og skal danne udgangspunkt for tilrettelæggelsen af undervisningen.

Det særlige forhold i faget dansk som andetsprog basis er, at læreren i sin tilrettelæggelse af undervisningen skal understøtte alle fag i skolen, som er relevante for den aldersgruppe, der modtager basisundervisningen. Det betyder, at dansk som andetsprog basis i høj grad har fokus rettet mod tilegnelse af dansk sprog i en faglig kontekst, samtidig med at der med udgangspunkt i fagets kompetencemål arbejdes målrettet med elevernes sproglige udvikling, så eleverne tilegner sig en sproglig basis for at kunne deltage i almenundervisningen med et tilfredsstillende udbytte.

2 Læseplanens opbygning

Med udgangspunkt i folkeskolens formål, fagets formål og kompetenceområder, kompetencemål og færdigheds- og vidensområder beskriver læseplanen grundlaget for undervisningen i dansk som andetsprog basis.

Læseplanen er bygget således op, at der først i **kapitel 3** med afsæt i folkeskolens og fagets formål redegøres for fagets identitet og formål. Her præsenteres de grundlæggende idéer med faget med udgangspunkt i kompetenceområder og kompetencemål for faget. **Kapitel 4** beskriver fagets enkelte kompetencemål og kompetenceområder og deres indbyrdes sammenhænge ud fra en helhedsforståelse af faget. Her beskrives, hvordan de enkelte områder tænkes at spille sammen i tilrettelæggelsen af undervisningen i dansk som andetsprog, og hvordan færdigheds- og vidensmålene kan bidrage til kompetencemålene. **Kapitel 5** beskriver udviklingen i indholdet i undervisningen frem mod kompetencemålene på de enkelte trin, hvorefter **kapitel 6** redegør for, hvordan faget dansk som andetsprog kan indgå i tværgående emner og problemstillinger. **Kapitel 7** indeholder korte beskrivelser af de overordnede rammer for arbejdet med de tværgående temaer i faget: sproglig udvikling, it og medier samt innovation og entreprenørskab.

3 Fagets formål og identitet

Fagets formål

Tosprogede elever skal i dansk som andetsprog udvikle sproglige kompetencer med udgangspunkt i deres samlede sproglige forudsætninger, sådan at eleverne kan forstå og anvende talt og skrevet dansk. Undervisningen skal knyttes tæt til skolens øvrige fag.

Stk. 2. Faget dansk som andetsprog skal gøre eleverne bevidste om sprog og sprogtilegnelse med henblik på en aktiv og ligeværdig deltagelse i skole og samfund samt forberede til videre uddannelse.

Stk. 3. Faget dansk som andetsprog skal styrke elevernes følelse af selvværd og fremme deres oplevelse af sprog som kilde til udvikling af personlig identitet.

Man skelner mellem modersmål, fremmedsprog og andetsprog. *Modersmålet* er det sprog, der læres i hjemmet fra fødslen. Det har stor identitets- og følelsesmæssig betydning, og det er det sproglige fundament. Herfra overføres sproglige erfaringer til andre sprog, som læres senere i livet. *Fremmedsprog* læres som regel gennem skolens undervisning. Det er hverken hjemmets sprog eller flertallets sprog i det omgivende samfund. *Andetsproget* derimod tilegnes oftest både gennem undervisning og i dagligdagen, da det er samfundets og flertallets sprog i det land, man bor i.

Elever, der har et andet modersmål end dansk, lærer dansk som deres andetsprog. Betegnelsen dansk som andetsprog indikerer, at eleverne ikke har dansk som modersmål, men betegnelsen beskriver ikke elevernes sprogfærdighedsniveau og kan dække alle aldersgrupper og nybegyndere såvel som avancerede sprogbrugere.

Dansk som andetsprog betegner således elevernes forhold til dansk og dermed et centralt element i deres læringssituation i skolen. Derudover henviser dansk som andetsprog også til et undervisningsområde. Det omfatter både basisundervisning for elever, der skal i gang med at lære sproget, supplerende undervisning for elever, der er optaget i almindelige klasser og har behov for at videreudvikle deres sprogfærdigheder, og endelig dansk som andetsprog som en dimension i undervisningen som led i fagets daglige differentiering, jf. vejledningen til det tværgående emne sproglig udvikling.

Undervisningen i dansk som andetsprog sigter mod, at eleverne udvikler en dansksproglig kompetence, der sætter dem i stand til at klare sig i forskellige kommunikationssituationer med forskellige formål og samtalepartnere og i forskellige kontekster, både sociale og faglige. I den forbindelse er det særlig vigtigt, at undervisningen i dansk som andetsprog sætter eleverne i stand til at indgå i og drage nytte af skolens almindelige fagundervisning og øvrige virksomhed gennem arbejdet med gode læringsstrategier, ordforrådsarbejde og begrebsforståelse samt teksters formål og struktur. Eleverne skal gennem fagets erkendelses- og arbejdsformer tilegne sig færdigheder og kundskaber på tværs af fag

og have mulighed for fordybelse, så de med udgangspunkt i folkeskolens formål sættes i stand til at kunne deltage ligeværdigt og ansvarligt i demokratiske fællesskaber i skole og samfund samt forberedes til videre uddannelse. Ligeledes skal undervisningen i dansk som andetsprog styrke den enkelte elevs selvværd og tillid til egne muligheder samt fremme den enkelte elevs alsidige udvikling, herunder også udvikling af sproglig selvtillid og tryghed.

Undervisningen skal tilrettelægges, så eleverne gennem vedkommende temaer tilegner sig relevante læringsstrategier og indsigt i egen sprogtilegnelse for dermed kritisk og reflekterende at blive i stand til at begå sig i skolen og i samfundet og kommunikere på dansk, både mundtligt og skriftligt.

4 Fagets kompetenceområder og kompetencemål

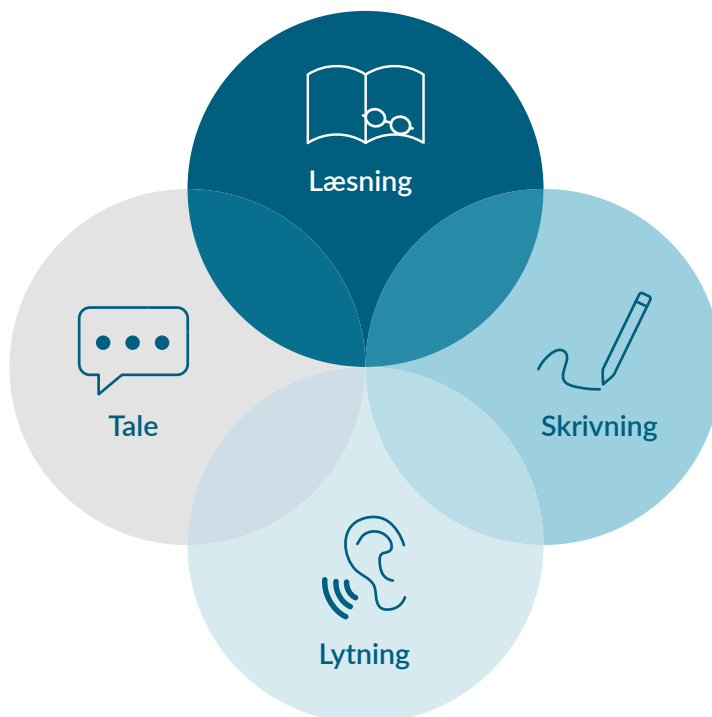
I det følgende gives en overordnet præsentation af de fire kompetenceområder, som udfoldes yderligere i kapitel 5.

Faget dansk som andetsprog skal give eleverne sproglige kompetencer i dansk, som gør det muligt for eleverne at tilegne sig viden og kompetencer i alle folkeskolens fag, så fagene gør eleverne i stand til at gennemføre en uddannelse ud over folkeskolen.

Faget er struktureret i fire kompetenceområder: læsning, skrivning, lytning og tale, hvortil der er formuleret kompetencemål. Kompetenceområderne er tæt forbundne og skal ses i sammenhæng, så eleverne oplever undervisningen som helhedsorienteret.

De fire kompetenceområder er således både et mål i sig selv og et middel til forståelse af og deltagelse i skolens fag på alle klassetrin.

Figur 1: Oversigt over fagets kompetenceområder

De fire hovedområder dækker over de kommunikative færdigheder læsning, skrivning, lytning og tale. Inden for alle fire områder drejer det sig om kommunikation på forskellige måder og i forskellige sammenhænge. Ordforrådstilegnelse og begrebsudvikling, strategiudvikling samt teksters formål og struktur er knyttet dels til hverdags sproget og sociale kontekster, dels til skolens forskellige fag og er integreret i alle fire områder. Det samme gælder metabevindstthed, hvor eleverne må have en bevidstthed om, hvordan egne tankeprocesser fungerer, og hvordan de bedst tilegner sig sprog. Metakognitiv viden anvendes fx til at vælge strategi, når eleverne skal lære et nyt sprog eller nyt stof.

Kompetencemålene er sammen med fagformålet (jf. kapitel 3) den overordnede ramme for lærerens overvejelser om tilrettelæggelsen af undervisningen.

Kompetenceområde	Beskrivelse af kompetenceområde	Kompetencemål
Læsning	Kompetenceområdet læsning indebærer læsning af tekster i forskellige genrer som et middel til oplevelser og videns-tilegnelse. Eleven skal gennem læsning udvikle både afkodnings- og læse-forståelsesstrategier og strategier til udvikling af ordforråd. Eleverne skal udvikle sig til strategiske, aktive og metabevindstte læsere.	Eleven kan læse og forstå enkle tekster.
Skrivning	Kompetenceområdet skrivning drejer sig om skriftlig kommunikation i forskellige genrer i forskellige kontekster med brug af forskellige skrivestrategier. Skrivning er både en vej til læring i faget og en måde at udvikle og strukturere egne idéer (personlig udvikling).	Eleven kan skrive enkle ord og sætninger som middel til kommunikation.
Lytning	Kompetenceområdet lytning drejer sig om at kunne forstå talt dansk. Det indebærer at lytte til og genkende sproglige størrelser som lyd, ord og begreber samt evne til at kunne handle på baggrund af det sagte. Lytning fokuserer på sammenhængen mellem at tale og at lytte, og eleverne skal ligeledes være i stand til at gøre sig forståelige på målsproget dansk.	Eleven kan lytte aktivt med forståelse til talt dansk udtrykt i enkle former.
Tale	Kompetenceområdet tale drejer sig om mundtlig kommunikation. Eleven skal kunne gøre sig forståelig inden for forskellige mundtlige genrer i forskellige kontekster. Eleven skal kunne målrette sprogbrug efter kommunikations-situationen.	Eleven kan udtrykke sig i et enkelt talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner.

5 Udviklingen i indholdet i undervisningen

I dette kapitel uddybes kompetencemålene, og det indhold og den progression, der leder frem mod kompetencemålene, beskrives med henblik på at give en ramme for valg af indhold i undervisningen.

Færdigheds- og vidensområderne udfolder kompetencemålene og bidrager til udviklingen af de sproglige kompetencer. Afsnittene er bygget op omkring kompetenceområderne, og indhold og progression beskrives inden for de fire kompetenceområder på de enkelte trin. Her beskrives, hvordan færdigheds- og vidensområderne kan bidrage til at opfylde kompetencemålene. Det er dog vigtigt, at progressionen i undervisningen overvejes og tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte elev.

I basisundervisningen er det centralt, at eleverne opnår kommunikative kompetencer og sproglige strategier til at kommunikere mundtligt og skriftligt på dansk, så de på længere sigt kan tilegne sig faglig viden. Skriftsprogstilegnelse med fokus på både afkodning og forståelse samt læsning og skrivning skal i den konkrete undervisning tænkes sammen, da færdighederne styrker hinanden. Der er også fokus på, at eleverne skal indføres i skriften som meningsbærende kommunikationsmiddel. Sluttelig er det centralt, at eleverne kan lytte aktivt og indgå i forskellige kommunikative sammenhænge.

Eleverne skal motiveres til at læse, skrive, lytte og tale, udvikle ordforråd og begrebsforståelse og udvikle gode læringsstrategier og bevidsthed om egen sprogtilegnelse.

Eleverne skal møde et bredt udvalg af tekster, der repræsenterer skolens fag. Tekster forstås bredt som værende både mundtlige og skriftlige tekster, billeder, video og film og multimodale tekster, herunder tekster, hvor flere forskellige modaliteter er i spil, fx tekst, lyd og billeder. Der skal læses både fiktion og fakta, som giver mulighed for oplevelse og kritisk refleksion. Eleverne skal gennem de produktive færdigheder, tale og skriv, kunne sætte ord på egne tanker og holdninger tilpasset kontekst, formål og modtager. Her er det vigtigt, at elevernes intersprog anerkendes som den proces, tosprogede elever sprogligt gennemgår på deres vej mod målsproget dansk. Intersprog defineres her som de midlertidige grammatiske systemer, som indlæreren danner undervejs i sprogtilegnelsen, altså det sprog, eleverne bruger her og nu, når de er i gang med at udvikle et nyt sprog.

5.1 Læsning

Kompetencemål for læsning:

Eleven kan læse og forstå enkle tekster.

Eleverne kan her som det første skridt mod at opnå en funktionel læsekompetence læse og forstå enkle tekster, hvilket også rækker ind i skolens fag. Funktionel læsekompetence er helt afgørende for, at eleverne kan nå deres mål, udvikle deres viden og potentiale og deltage aktivt i samfundslivet.

Først i forløbet kan der fokuseres på, at eleverne tilegner sig de grundlæggende bogstav-lyd-forbindelser, så de kommer godt i gang med **afkodningen** og får tillid til egne evner som læser. Der kan på et tidligt tidspunkt med udgangspunkt i lydrette ord arbejdes

med de enkelte bogstavers lyde efterfulgt af arbejde med at sætte lydene sammen til en syntese, og endelig vil eleverne være i stand til at afkode lydrette og ikke-lydrette hverdagsord. Det er vigtigt, at arbejdet med **sprogforståelse** er en integreret del af undervisningen i læsning, så det sikres, at eleverne får arbejdet aktivt med læseforståelsen gennem fx ordforrådstilegnelse. Det er en mulighed, at man tidligt i forløbet kan have fokus på ordenes betydning, og senere kan eleverne også arbejde med ordenes form, herunder bøjning og ordklasse. Som en del af sprogforståelsen arbejdes også med sætningsstrukturer. I forhold til **tekstforståelse** skal eleverne vænne sig til at tænke over det, de læser, og til at være opmærksomme på, om de forstår det, de læser. Et tidligt fokus ift. tekstforståelse kan være forforståelse og forståelse af hovedindholdet af det læste. Senere kan der arbejdes med metoder til at formidle det læste i en anden form. Arbejdet med **strategier** er helt grundlæggende i forløbet, og eleverne introduceres således for basale afkodnings- og forståelsesstrategier med henblik på at gøre dem til aktive og metabevindte læsere. Arbejdet med afkodningsstrategier skal hjælpe dem til at komme godt i gang med lydering. I hele forløbet arbejdes der med læseforståelsesstrategier.

5.2 Skrivning

Kompetencemål for skrivning:

Eleven kan skrive enkle ord og sætninger som middel til kommunikation.

Skrivning er en vigtig kommunikationsstrategi både ift. egen personlige udvikling og som en vej til læring. Fokus i arbejdet med elevernes stavning kan i starten være, at eleverne tilegner sig bogstav-lyd-forbindelser, grafem-fonem-forbindelser, de 120 hyppigste ord og andre hverdagsord, så de kommer godt i gang med at stave og bruge skriftsproget aktivt.

Først i forløbet vil det vil være hensigtsmæssigt, at eleverne arbejder med at skrive lydrette ord tæt koblet med arbejdet med begynderlæsning og senere med ord, der følger andre lydfølgeregler, med det formål at opnå viden om orddannelse.

Inden for området **tekstproduktion** skal eleverne undersøge og afprøve eget skriftsprog i form af først enkelte bogstaver, der repræsenterer lyde eller ord, senere enkeltord og siden forskellige sætningstyper og sætningsforbindere, fx tidsforbindere såsom først, dernæst og til sidst. Senere kan eleverne på baggrund af viden om sætningsdannelse begynde at skrive helsætninger. I slutningen af forløbet kan der være mere fokus på teksternes struktur, så eleverne nu kan producere tekster med en overskrift, begyndelse, midte og afslutning. Sidst i forløbet vil det ligeledes være hensigtsmæssigt, at der i en vis udstrækning arbejdes med forskellige faser af tekstproduktion, fx brainstorm, disposition og redigering.

Eleverne må ligeledes være opmærksomme på teksters **kommunikationsforhold** og skrive med bevidsthed om afsender, modtager og teksters formål. I den tidlige fase vil området kommunikationsforhold være tæt knyttet til tekstproduktion, fordi eleverne her gradvist skal lære at skrive ift. forskellige modtagere. Senere i forløbet kan der arbejdes med teksters kohærens, så eleverne bliver i stand til at udtrykke et meningsindhold i en tekst. Eleverne må lære at afstemme indhold ift. modtagerens viden om verden og senere at skrive små sammenhængende tekster, der er tilpasset både i sprog og indhold ift. den kontekst, der skrives ind i, så der er sammenhæng mellem teksters komposition og kontekst.

Som nævnt spiller viden om **strategier** en væsentlig rolle inden for alle kompetenceområder, og inden for kompetenceområdet skrivning handler det i første omgang om, at eleverne fx gennem lærerens modellering introduceres for basale skrivesstrategier med henblik på at gøre dem bevidste om, hvordan de kan bruge skrivningen til forskellige formål.

Læreren kan fx arbejde med skrivesstrategier, der kan støtte hukommelsen, så eleverne kan bruge skrivningen til at fastholde egne tanker, huske, hvad de har læst, og få nye idéer, eller der kan arbejdes med skrivesstrategier, der fx kan kobles til opdagende skrivning, hvor eleverne bl.a. træner stavesstrategier.

5.3 Lytning

Kompetencemål for lytning:

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til talt dansk udtrykt i enkle former.

Eleverne skal gennem lytning blive i stand til at tilegne sig viden og sprog, og lytning er således en vej til faglig læring i alle skolens fag og en central uddannelseskompetence. Dertil er evnen til lytning en forudsætning for at kunne deltage i demokratiske fællesskaber.

Arbejdet med ordforråd knytter sig i første omgang til skolens kontekst og dermed et mere hverdagsligt ordforråd, hvor eleverne kan lytte til korte beskeder, handle efter dem og blive i stand til at forstå en kollektiv besked og gengive den til andre, der ikke har hørt beskeden. Det er værd at understrege vigtigheden af denne aktivitet, da læreren omgående kan se, om eleven har forstået beskeden. Hvis eleven ikke kan gengive beskeden, er beskeden ikke forstået. Progressionen i ordforrådsarbejdet kan gå fra ordforråd, der er knyttet til skolens kontekst, til et fagligt ordforråd, der knytter sig til skolens indhold og fag, herunder før-faglige begreber såsom malerbøtte, større, pensel, lineal og lup. Lytning er også **kommunikation**, og her arbejdes der med elevernes forståelse af, at talt dansk har et indhold og et budskab, og eleverne skal kunne forstå indholdet og budskabet i talt dansk i forskellige kontekster. Lytteaktiviteter indebærer, at eleverne kan gengive, tale om eller handle på det, de har forstået.

I en **samtale** skal eleverne kunne lytte til og forstå indholdet af en dialog og samtale i klassen, både fagligt og socialt, med det formål at forstå, hvad to personer siger, når de taler sammen. Senere i forløbet kunne fokus være på, hvad flere personer siger, når de samtaler i klassen. Her kan der arbejdes dels med at forstå det sagte, dels med at udtrække informationer af det sagte.

Det er vigtigt, at der igennem hele forløbet arbejdes med **strategier**, og eleverne skal tilegne sig forskellige lyttestrategier. I begyndelsen kan der arbejdes med, at eleverne gøres bevidste om, at de kan lytte efter en helhed og efter detaljer alt efter lytteformålet. Her handler det også om, at eleverne anvender spørgsmål som led i en lyttestrategi, hvis der er noget, de ikke forstår. Senere kan eleverne anvende forforståelse som en lyttestrategi i forbindelse med emner og samtaler. Det er også en vigtig strategi, at eleverne opfordres til at forsøge ud fra sammenhængen at gætte betydningen af ukendte ord og vendinger.

5.4 Tale

Kompetencemål for tale:

Eleven kan lytte aktivt med forståelse til talt dansk udtrykt i enkle former.

Her handler det om, at eleverne skal kunne udtrykke sig i et enkelt talesprog afpasset efter situation, fag og samtalepartner. Eleverne skal kunne give udtryk for tanker og følelser, holdninger og meninger afpasset forskellige kommunikationssituationer. Tale er **kommunikation**, og her handler det fx om at kunne deltage i en kommunikationssituation ved at stille og svare på spørgsmål. Her rettes opmærksomheden fx på, hvordan ordstillingen er på dansk, når man stiller et spørgsmål, inversion, og når man giver et svar. Endvidere kan der arbejdes med turtagning og turtagningsprincipper, hvor eleverne lærer, hvordan de deltager i en kommunikationssituation ved at skiftes til at tage ordet i en samtale, og hvilke sproglige og kropslige signaler de skal være opmærksomme på, så de ved, hvornår de skal tale, og hvornår de skal lytte.

Tale består af **mundtlig fremstilling**, hvor progressionen går fra, at eleverne kan udtrykke sig i et hverdagsprog, til at de kan udtrykke sig i et fagligt relevant sprog. Eleverne kan øve sig i at fortælle og samtale om egne og fælles oplevelser ved hjælp af et dækkende ordforråd, så oplevelsen kan forstås. Senere vil eleverne kunne fremlægge et skolerelevant emne, gerne ved hjælp af visuel støtte. For at gøre sig forståelig på talt dansk er det vigtigt med en tydelig artikulation, intonation og prosodi. Dette kan fx trænes gennem leg med sproget i form af rim og remser, talemåder og faste vendinger og gennem højtlesning. Også når det kommer til tale, spiller færdigheder i og viden om strategier en væsentlig rolle. Eleverne har derfor brug for kommunikationsstrategier til at eksperimentere med sproget, fx gennem inddragelse af modersmål og kodeskift. Kodeskift vil sige, at eleverne skifter mellem forskellige sprog, ofte på enkeltordsniveau. Det drejer sig fx om, at eleverne lærer at anvende forskellige risikostrategier i stedet for reduktionsstrategier. Risikostrategier er strategier, hvor eleverne udnytter deres allerede eksisterende ressourcer kreativt til at nå deres mål og få deres budskab igennem, fx brug af kropssprog, hvorimod reduktionsstrategier er strategier, hvor eleverne opgiver at få deres budskab igennem. På et tidspunkt kan eleverne begynde at forholde sig metabevist til egne strategibrug og kan give udtryk for deres brug af kommunikationsstrategier.

6 Tværgående emner og problemstillinger

I dette kapitel redegøres for, hvordan faget dansk som andetsprog kan indgå i tvær- og fællesfaglig undervisning.

Formålet med basisundervisning i dansk som andetsprog er, at elevernes videre skoleforløb kan baseres på skolens almindelige undervisning. I takt med at elevernes beherskelse af dansk udvikler sig, skal eleverne derfor udsluses til at deltage i undervisningen i en almindelig klasse i de fag, hvor de har mulighed for at få et meningsfyldt udbytte af undervisningen. Samtidig er det også nødvendigt at have et særligt fokus på i den udstrækning, det er muligt, at indtænke de alderssvarende faglige mål fra almenundervisningen i basisundervisningen i dansk som andetsprog. Der vil naturligvis være stor spredning i elevgruppen ift. fagligt og sprogligt niveau, og for at de elever, der er længst i deres sprogtilegnelsesproces, til stadighed bliver udfordret, er det vigtigt, at man som underviser i dansk som andetsprog basis tilrettelægger sin undervisning, så den rammer både fagets egne mål, men også de mål, der er opstillet i almenundervisningens fag fra fx matematik, billedkunst og natur og teknologi.

7 Tværgående temaer

7.1 It og medier

It og medier er en ressource til basisundervisning. It og medier giver adgang til forskellige sproglige input, som er autentiske og aktuelle. It- og mediekompetencer kan udskilles i fire elevpositioner, som i praksis vil have store overlap og sammenfald.

Der arbejdes inden for alle kompetenceområder med eleven som producent og eleven som ansvarlig deltager.

Eleverne skal kunne bruge forskellige programmer, der kan støtte og styrke deres kommunikative kompetencer inden for alle fire kompetenceområder: læsning, skrivning, lytning og tale.

Der er særligt fokus på to af de fire elevpositioner, nemlig eleven som kritisk undersøger og eleven som målrettet og kreativ producent.

Eleven som kritisk undersøger

De digitale ordbøger, grammatiske oversigter samt computerens stave- og grammatikkontrol fungerer som digitale hjælpemidler i basisundervisningen. Eleverne skal kunne foretage opslag, gerne både på dansk og modersmålet, og skal kunne vurdere, hvilket ord eller udtryk der passer ind i konteksten.

Eleven som målrettet og kreativ producent

Eleverne skal have kompetencer som målrettede og kreative producenter i digital produktion inden for alle fagets kompetenceområder.

7.2 Innovation og entreprenørskab

Innovation og entreprenørskab kan udskilles i fire komplementære og indbyrdes afhængige dimensioner: handling, kreativitet, omverdensforståelse og personlig indstilling.

Sprogundervisningen skal motivere eleverne til at udfolde sig, tage chancer og afprøve deres sprog i mange og gerne utraditionelle situationer. Det skal være helt naturligt at begå fejl, og alle skal vide, at det er fejlene, de lærer af. Det drejer sig om at lære at turde handle og eksperimentere som en naturlig del af fagligt arbejde og læring.

Inden for alle de fire kompetenceområder arbejdes med dimensionen strategier. Eleverne skal strategisk kunne variere deres kommunikation mundtligt, skriftligt og digitalt alt efter målgruppe og situation. At være innovativ og entreprenant omfatter i høj grad samarbejde. Vi er som oftest mest innovative gennem mødet med det, der er anderledes.

Inden for alle kompetenceområderne arbejdes der med, at eleverne skal kunne kombinere og omsætte deres faglige viden på nye måder. Ved at give plads til utraditionelle forslag og idéer fra elevernes side, skal de opmuntres til at eksperimentere og lege med både sprog og tematikker i undervisningen. Når eleverne får mulighed for at udfolde sig gennem opgaver, der rummer udfordringer til flere sanser, motiveres de til at bruge deres fantasi. Det styrker elevernes divergente tænkning.

Det er centralt i udviklingen af elevernes innovative og entreprenante kompetencer at sørge for succesoplevelser. Eleverne skal opnå tro på egen formåen gennem mange succesoplevelser og derigennem tro på, at de både i og uden for skolen er i stand til at løse de sproglige opgaver, de møder i skolen og det omgivende samfund.

Dansk som andetsprog (basis) - Læseplan

2019

Design: BGRAPHIC

Denne publikation kan ikke bestilles.
Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.emu.dk

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

